

ЕКОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Грущинська Н. М.

*ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут», Україна
gruschinska@gmail.com*

Екологічний вимір зеленої економіки є одним із аспектів сучасної стратегії сталого розвитку, адже саме від збалансованої взаємодії економічних, соціальних та природних систем залежить майбутнє людства. У сучасних умовах глобальних екологічних викликів окреслених зміною клімату, виснаженням природних ресурсів, деградації екосистем, постає необхідність переходу до нової моделі господарювання, заснованої на принципах екологічної відповідальності та ефективного використання ресурсів. Такою моделлю виступає зелена економіка, яка поєднує економічне зростання з охороною довкілля та підвищенням якості життя населення [1].

Зелена економіка передбачає не просто екологізацію виробництва, а системну трансформацію усіх сфер суспільного життя. Її мета полягає у забезпеченні сталого розвитку шляхом інтеграції екологічних пріоритетів у процеси економічного планування та управління, що означає зміну підходів до використання природних ресурсів, упровадження енергоефективних технологій, розвиток відновлюваної енергетики, перехід до циркулярної моделі виробництва, що базується на повторному використанні матеріалів і зменшенні відходів [2].

Екологічний вимір зеленої економіки полягає у формуванні такої системи господарювання, яка мінімізує антропогенний вплив на довкілля та сприяє відновленню природних екосистем. Ключовим принципом є гармонізація економічних інтересів з екологічними обмеженнями. Економічне зростання має відбуватися не за рахунок виснаження природних ресурсів, а завдяки інноваціям, підвищенню ефективності та розвитку екологічно чистих технологій [3]. Саме тому зелена економіка розглядається як ефективний інструмент реалізації глобальних і національних стратегій сталого розвитку.

Важливою складовою екологічного виміру зеленої економіки є формування екологічної свідомості населення та підвищення рівня екологічної культури. Без зміни споживчих і виробничих моделей неможливо досягти системних результатів. Екологічна освіта, просвіта та відповідальне споживання стають основою для формування нових соціальних цінностей, орієнтованих на бережливе ставлення до природи. У цьому контексті важливою є участь громадськості, бізнесу і держави у спільному виробленні екологічних політик та контролі за їх реалізацією.

Перехід до зеленої економіки вимагає глибоких структурних реформ у національній економіці, зміни системи управління природними ресурсами, впровадження екологічних податків і стимулів для бізнесу [4]. Особливу роль відіграє розвиток зелених інвестицій, підтримка екологічних інновацій, розвиток секторів відновлюваної енергетики, екотуризму, екологічного сільського господарства. Такий підхід не лише зменшує навантаження на довкілля, а й створює нові робочі місця, підвищує конкурентоспроможність економіки та сприяє соціальній стабільності.

Міжнародний досвід демонструє, що впровадження принципів зеленої економіки є вигідним не лише з точки зору екології, а й економічного розвитку. Країни, які першими почали інвестувати у зелені технології, досягають стійкого зростання, скорочують енергетичні витрати та підвищують якість життя своїх громадян. Це підтверджує, що екологічна орієнтація економіки не є перешкодою для розвитку, а навпаки – його передумовою [5]. Україна, маючи значний природний потенціал, також має реальні можливості для переходу до зеленої моделі економіки, проте потребує послідовної державної політики, спрямованої на підтримку екологічно відповідального бізнесу, розвиток екотехнологій і формування стійких фінансових механізмів.

Таким чином, екологічний вимір зеленої економіки є ключовим чинником сталого розвитку, оскільки він забезпечує інтеграцію економічних і природоохоронних інтересів. Від ефективності впровадження принципів зеленої економіки залежить не лише екологічна безпека держави, але й добробут майбутніх поколінь. Сьогодні важливо не лише усвідомити необхідність екологізації економіки, а й активно впроваджувати практичні механізми, що дозволять поєднати розвиток і збереження природи в єдину стратегію сталого майбутнього.

ЛІТЕРАТУРА

1. Yukhymenko, P., Batazhok, S., Rybak, N., Tkachenko, O., Bilyk, O., Panasiuk, V., & Prykhodko, T. (2024). Problems of the transition of the Ukrainian economy to a “green economy” based on sustainable technological change. *Journal of Infrastructure, Policy and Development*, 8(5), 3561. <https://doi.org/10.24294/jipd.v8i5.3561> URL: <https://systems.enpress-publisher.com/index.php/jipd/article/viewFile/3561/2818> (дата звернення 21.10.2025)
2. Tomashuk, I., Baldynyuk, V., & Boltovska, L. (2023). Green economy as a factor of sustainable development. *Baltic Journal of Economic Studies*, 9(3), 194-206. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-3-194-206> URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/724a/de97310e6fe18113c6c088458d7af769972a.pdf> (дата звернення 21.10.2025)
3. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2020). *Environment at a Glance 2020*. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2020/02/environment-at-a-glance-2020_a63f7f9d/4ea7d35f-en.pdf (дата звернення 20.10.2025)
4. Organisation for Economic Co-operation and Development. (n.d.). *Green Growth Indicators*. URL: <https://stats.oecd.org/wbos/fileview2.aspx?IDFile=0eddc076-a4f9-4a2b-8e86-4190c8523b59> (дата звернення 20.10.2025)
5. Acosta, L., et al. (2020). *Green Growth Index 2020 – Measuring performance in achieving SDG targets*. Global Green Growth Institute. URL: <https://greengrowthindex.gggi.org/wp-content/uploads/2021/01/2020-Green-Growth-Index.pdf> (дата звернення 20.10.2025)